

MAGYAR KÜRIR.

N^r. 47.

Indult Bétsből, Pénteken, December' 11-dikén, 1829.

B é t s.

Ő Ts. K. Felsege méltóztatott Méltóságos Stitovszky János Rosnyói Megyés Püspök Urat, Megváltónk nevérol neveztetett Kapornaki Apátúrrá kegyelmesen kinevezni

Ugyantsak Apáturi méltóságra emeltek Ő Ts. K. Felsege kegyelmes végzése szerént: Fő Tiszt. Folger Ferentz Úr, Besztertze Bányai Custos Kánonok; és Fő Tiszt. Hartmann Konstantin Úr, Körmözt Bányai Plebánus.

O r o s z O r s z á g.

Sz. Pétervára, Nov. 25-kén. Ő Felsege a' Tsászár közel vagon a' telyes meggyógyuláshoz, hideglelése Nov. 21-ike oltá kimaradt, és többé nem fekszik ágyban Ő Fge. A' legújabb Bulletin így hangzik:

„Ő Fge a' Tsászár az éjtszaka igen tsendesen nyugodott, és egészen szabad a' hidegleléstől. Most már úgy lehet Ő Fgét tekinteni, mint felgyógyulót. Nov. 13 kán (25-kén) reggel 9 1/2 órakor.

(Aláírás) C r i g h t o n, R a u c h,
A r e n d t.“

A' Pétervári Journal most közli a' Drinápolyi Béke-Tractatust, a' következő bevezetéssel: „Minekutánna a' Drinápolyban Sept. 14-kén szerzett Békekötésnek Ratificatioi, Oct. 28-kán a' két

Hatalmasságoknak Meghatalmazottjai között kitereltettek; és minekutánna a' Szultán Ratificatioja Ő Fgének a' Tsászárnak kezéhez jött: ezennel sietünk a' mondott Béke Tractatust Olvasóinkal közleni, melly a' háborúnak szerentsésen és ditsőségesen véget vetvén, az Orosz birodalomnak határait Európában és Asiában megállítja, 's egyszersmind megszerzi Orosz Ország és az egész Világ kereskedésének azt a' hajókázási szabadságot, mellyet a' Népeknek szükségei régolta kívántak, és új forrást nyit minden Országoknak a' munkásság és mezei gazdálkodás előtt, a' mennyiben új módot ad a' míveknek és terméseknek hovátevésére — Hazánknek pedig, a' szerentsésen visszaállított köz nyugalom által, ditsőségesen kipótolja minden maga megeröltetését és sokszoros áldozatit.“

Beiburtból (Örmény Országból) írják Oct. 15-kéről, hogy ott az Orosz táborban éppen harmadnappal az előtt értették meg Hadnagy Duhamel Úr által a' békességnek híret, és midön éppen Balachor felé útba volna a' sereg, akkor jött a' parantsolat, hogy térjenek vissza Erzerumba. A' Törökök leírhatatlan örömmel fogadták a' béke híret.

O d e s s a, Nov. 27-kén. A' Seref Reszszán nevű Török Lineahajó, és egy Török Fregát a' f. H. 24-kén estve

ide érkeztén a' Kikötőbe vasmatskára szállottak. Ez a' két hajó hozza a' Pétervárába menő Török követséget. A' Követek: Halil Basa és Seid-Suleiman a' Nedsib 70 személyekből álló kísérelőkkel. Még eddig nem engedte a' szélveszes idő, hogy a' szárazon kilépjenek. A' Quarantainet a' révhez közel egy kibérlett privátháznál fogják kitölteni. — A' Pestis, a' rekesztve lévő házakon kívül nem mutatja magát. A' város körül vont Cordon tartásának ideje, a' Tsászár parantsolatjából, nagyobb bátorságnak okáért két annyira meghoszsabíttatik. —

Tegnap reggeli 4-edfél órakor nálunk erős földrengés tapasztaltatott, de a' melly semmi kárt nem okozott.

Moldva és Oláhország.

Jassy, Nov. 28-kán. A' jókor béállott kemény hideg, a' mult hét ólta szemlátomást szünteti a' Pestis pusztításait. Az előtt naponként 20—30-an holtak benne, most 8—10 a' holtak száma. Hasonlóan gyengül az elragadás mérge is. — A' f. H. 26-kán reggeli 4 óra tájban Jassyban erős földrázás tapasztaltatott. A' rengés mintegy 70 pertzig tartott. A' mozgás vízarányosan jött Nyúgotról. Egyszersmind siket földalatti morgás hallatszott. A' templomok és házak között sokak meghasadoztak, és a' kémenyek némelly házakról részszerént ledültek, részszerént megrepedeztek. Estvéli 7—8 óra között ugyan azon napon új, de gyenge, földingás jöve. — (Czernovitzból jött tudósítások szerént ott is ugyan azon napon, Nov. 26-kán, és ugyan azon órában mint Jassyban és Odessában, földrengés volt. Akkor éjjel, éjfél tájban, erős szél támadt Czernovitzban, de a' melly ama Természeti-jelenés előtt egy órával egészen megál-

lott. A' földindulás után nagy hó esés következett, szinte két napig — (Moldvában is.)

Belga Ország.

A' General Statusoknak Alsó Házában Nov. 26-kán előmutattatott, a' Király nevében, az Oskolákról és a' tanításról szóló új törvényjavallás, azzal a' magyarázattal, hogy annak alapja a' tanításbeli szabadság légyen, tekintetben vévén azomban, hogy az arra való felvígázást az Országának sark-törvényei az Igazgatószéknek adják. — Nov. 27-kén bérekesztetett a' föld-adónak felosztásáról előmutatott Törvényjavallás felett való tanátskozás, és a' Királyi javallás 51 voksal 43 ellen visszaútasíttatott. Ugyan azon Ülésben elő adta Báró Secus, javallását az eránt, hogy a' kik olyan törvénynél fogva ítéltettek meg, melly későbbben eltöröltegett, vagy meglágyíttatott, ezen reájok nézve kedvező változást hasznúl vehessék.

Egy, Dootventben lakos keretész, Derkson nevű, megkérte a' General Statusoknak Alsó Házát, hogy ötöt botsátának be az Ülésbe. Megjelent tudniillik néki Szent János és kijelentette a' tsalhatatlan eszközt az Egyetértésnek megfundálására az Országban. Ó nem kételkedik róla, hogy a' Tekéntes Követ Urak, beszédjének hallására, megfognak térni és akkor osztán az 1000 esztendő Országlás el fog kezdődni. (Látszik hogy az ember szorgalmatos Olvasója lehet a' Mennyei titkos Jelenéseknek.)

Nagy Britannia.

London, Nov. 27 kén. A' Királynak darab idő ólta való megkedvetlenedéséről és újlag való betegeskedéséről

elterjedt hírnek, a' Vindsori Újság ellene mond; mint szintén annak is, hogy Hertzeg Wellingtontól bizodalját megvonta volna. — Ez utóbbi hír onnan eredt, hogy a' Hertzeg, a' ki a' közelébb elforgott 12 Hónapok alatt mindössze nem töltött 24 óránál többet a' Királlyal együtt, legközelebb 3 órákig tartó audientzián volt Ő Fgénél. A' mi, mint szokatlan dolog igen szembe tűnt.

Glasgowban nagy tűz támadván, egy Házban 5,000 bál pamut és sok gabona a' lángoknak prédájává lett. A' károsodottaknak mindazáltal, veszteségeknek egy részét megtéríti az Assecuraló-Társaság, a' kinél 42000 f. sterlingig bártorságba írátták magokat.

Londonban most két Siam i Ifjak, kik egy testbe vannak öszvenőve, mutogattatnak a' Közönségnek. Ezek 18 esztendősek és — kivéven azt a' 4 újnnyi széles és 5 újnnyi hoszzú hús darabot, melly őket a' gyomrok táján együvé foglalja — tökéletesen jó természetűek. Vídám viseletekkel a' Nézőknek részvételét megnyerik. Első tekintettel úgy látszanak, mint egy pár tántzolni akaró ifjak, mivel az egyiknek karja mindenkor a' másiknak vállán nyugszik, vagy derekát tartja által ölelve. Londonba éppen akkor érkeztek, mikor a' nagy köd volt, a' honnan nem lehetett vélek elhítenni, hogy nappal van, és erővel ágyba akartak menni. A' vezetőjökhez Hunter Úrhoz, a' ki őket a' Siam vizénél halászása közben találta, nagy szeretetet és ragaszkodást mutatnak. Nov. 24-kén megnézte őket a' híres Orvos Cooper Astley Úr, és minekutánna öszvenővéseknek minéműségét megvizsgálta, azt mondta, hogy őket veszedelem nélkül el lehetne egymástól választani, de, oda tette tréfálva, még is jobb őket, pénzbeli Interestszéjeknek kedvéért, úgy hagyni, a' mint vannak. Különös, hogy mikor előt-

tök az Elválasztásról beszélnek, az egyik testvér hidegen hallgatja, a' másik mindjárt sírva fakad.

Frantzia Ország.

Páris, Nov. 30-dikán. A' Király Nov. 27-kén estve Haussez Urral a' Tengeri Ministerrel, és Polignac Hertzeggel dolgozott. — Gróf Laferonnays a' Sz. Székhez kinevezett Követ Nov. 29-kén elbútsúzott a' Királytól, és elútazott Montignyba a' jószágába, a' honnét egyenesen indul Rómába.

A' Párisi Fenyítő Politziaszék Nov. 27-kén ítéletet hozott a' Journal du Commerce és Courrier Français Kiadóinak perében, a' kiket (a' Bretagnei Öszveszövetkezésnek és Aláírásnak kihirdetéséért) a' Királyi Procurator azzal vádolt, hogy 1) a' Királyi felséget megbántották, 2) a' népet engedetlenségre ösztönözték a' törvény eránt, és 3) a' Király Ministereit gyűlölségbe és útálságba törekedtek hozni az Ország előtt. A' Fenyítőszék, a' vádoltakat a' két elsőbb Pontra nézve felmentette a' vád alól, ellenben a' harmadikra nézve, — hogy t. i. a' Ministeriumot gyűlöletessé igyekeztek tenni, azon keserű és tsípös megjegyzésekkel, mellyeket az Öszveszövetkezés Prospectusának közlésekor a' Ministerekre méltatlanul tettek — bűnösöknek lenni ítélte, és a' nevezett Journaloknak Kiadóit, (Bert és la Pelouze) egy hónapi fogságra, 's 500 frank bírságra kárhoztatta és a' letartóztatott Újságleveleknek elvétetetését megerősítette.

Török Ország.

Konstántzinápolyi tudósítások szerint, (az Odessai Újság után) Nov. 4-dikén fényes vendégséget adott az Anglus

Követ az ott lévő idegen Követeknek és a' Török fő embereknek. A' vendégség egy hajón, a' Blonde nevű Anglus Fre-gáton tartatott. Jelen valának a' Porta Dignitariusai között: A' Szeraszkir-Basa, Halil-Basa, Nedsib-Efendi, a' Kapi-tán-Basa, a' Reis-Efendi, az Ameddsi-Efen-di, a' Szultánnak első Orvosa és Adju-tánsai, 's a' t. Az asztalhoz 10 órakor ül-tek. Minekutánna egy Lengyelt eltán-tzoltak volna, az említett Török Fő U-rak a' jelenlévő Aszszonyságok között, kiki egyet karon fogván őket az asztal-hoz vezették, és melléjük ülven, ettek ittak, mint a' többi Vendégek. A' mu-latságnak reggeli 4 órakor lett vége. — A' Törököknél az e'féle eddig nem volt szokásban.

Tudva van, hogy a' Drinápolyi Bé-ke Tractatus három részből áll. A' fő-Tractatust, és az egyik Különkötést már közlöttük; a' másiknak foglalatját egy (az Allgemeine Zeitungból költsö-nözött) Privát levél ekképpen adja elő:

Drinápoly, Oct. 31-kén. „A' mult H. 14-kén aláírott Fő-Tractatusnak 8-ik tikkelyében meghatározatott, hogy a' Porta, azoknak a' károknak és vesztesé-geknek kipótlásául, mellyeket az Orosz Kereskedők 1806 olta különböző idők-ben vallottak, 18 Hónapok lefolyása alatt *), bizonyos határ idő-potokban, másfél milliom Hollandus aranyat fizes-sen Orosz Országának. Ezen határ-időpon-

*) A' Tractatusnak eredeti szavai szerint, ezen fizetésnek 1 esztendő alatt kelle vala meg esni, három Rátában, félfél milliom aranyjával. De később a' Porta kérésé-re meghoszszabbított a' határidő 18 Hó-napokra.

tok, egy — ugyan azon napon aláírat-tatott — Külön-Kötésben ekképpen vagy-nak kiszabva: A' Porta fizet a' Béke-le-velek Ratificatioinak kitseréltetésekor 100,000 aranyat; hat hónappal a' kitse-rélés után 400,000-t; ismét hat hónap-pal ez után 500,000-t, és végre félesz-tendővel később ismét 500,000-t; úgy hogy e' szerént az egész summa le lé-szen 18 Hónapok alatt fizetve. — A' Fő Tractatusnak 9-dik tikkelyében megál-lítatott, hogy a' Porta tartozik Orosz Országának a' hadiköltségeknek megtéri-tésére bizonyos summát fizetni, mellynek mennyisége közös egyetértéssel megha-tározatott. Erre nézve a' Külön-Kötés-ben meghatározatott, hogy a' Porta a' háborui költségeknek visszatérítésére 10,000,000 Hollandus aranyat tartozzék fizetni, és azok szerént a' módosítások szerént letenni, mellyeket Ő Fge az O-roosz Tsászár, minekutánna a' Porta a' dolgot Ő Ts. Felségének nagy lelkü-ségébe és nemesszivűségébe ajánlja, hatá-rozni fog. Azomban, a' kész pénz fize-tés terhének a' lehetőségig való könnyeb-bítésére, megállítatott, hogy az Orosz Udvar a' fent említett summában elfo-gadja kész pénz gyanánt, in natura azokat a' tárgyakat, mellyek közös egyet-értéssel elfogadhatóknak találtatnak. — A' mi, a' Moldvai és Oláh Fejedelemsé-gekre nézve kikötött Stipulatiokat illeti, mellyeknek ereje szerént a' Duna bal partján lévő Török városok (Turno, Giurgevo, Brailov 's a' t.) vidékeikkel egyetemben Oláh Országgal egyesített-nek, és a' hajdan ott állott várak többé fel nem építetnek, — arra nézve ebben a' Külön-Aktában elvégeztetett, hogy Giurgevo vára (melly még akkor a' Törököknek hatalmában volt) az Oro-szoknak által adattassék és a' vár földig lerontattassék. A' várból, 14 napok alatt a' Béke aláírásától számlálván, a' Tö-

rököknek ki kell takarodni, és a' kapukat az Orosz Seregeknek megnyitni. (Ez, a' mint tudva van, valaminel később lett meg.) — Az Orosz Seregeknek az Ottomán birodalomból való kitakarodására nézve, mellyről a' Fő Tractatusnak XI-dik tzikkelyében vagyon szó, itt a' Külön-kötésben meghatározott, hogy mihelyt a' Porta az első 100,000 aranyat az Orosz Kereskedőknek és Alattvalóknak kára potlásául lefizette; és mihelyt a' Fő Tractatusnak VI Tzikkelye Serviára nézve tökéletesen tellyesített; és Gyurgyevovára általadattatott: azonnal elhagyja az Orosz katonaság Drinápoly, Kirkkilisse, Lulé-Burgas's Midia városait és a' több helyeket Rumeiliában, és azok az általvételre kiküldött Török Tisztviselőknek kiadattatnak. Mihelyt a' második Rátája ugyan azon Kárpótló summának 400,000 aranyokban lefizettetik, az az, hat hónappal a' Rati-ficatioknak kitseréltetése után, kimennek az Oroszok a' Balkánon innét eső részéből az Országnak, és túl mennek a' Balkán hegyén Bolgár Országba és a' Dobrudsai földre. Új hat hónapoknak eltelésével, ha a' következő 500,000 arany, a' többször említett Kárpótló summának harmadik rátája megfizettetik: kitakarodik az Orosz Sereg Bolgár Országból is és a' Dobrudsai földről. A' még ekkor fennt maradó 500,000 aranyat a' Porta az azután jövő hat hónapok alatt fogja megadni. Kivétetik azonban az elfoglalt tartományoknak fentebb előadott visszaengedése alól, Silistria és a' Moldvai's Oláh Fejedelemség. Ezeket Orosz Ország megtartja magának zálogul, mind addig, míg a' Hadi költségeknek egész summája, az az 10,000,000 Holl. aranyok (45 millio ezüst forint) le nem fizettetik. De mihelyt a' Porta ezt a' summát is lefizette: azonnal ki-

mennek az Oroszok innét is, és Silistria városát és Moldva Országot és Oláh Országot a' Portának két hónapok alatt vissza adják. — A' mi végre az Asiai hódításokat nézi, mellyeket a' Portának, a' fő Tractatus IV Tzikkelyéhez képest, vissza kell adni — azokra nézve itt meghatározott, hogy az Orosz Seregek kitakarodásának három hónappal a' Rati-ficatioknak kitseréltetése után el kell kezdődni, még pedig azon Külön Egyeség szerzésnek értelme szerént, mellyet Fő Vezér Gróf Paskevits a' Portának ottani vezérével kötni fog, — úgy azonban, hogy a' Portának visszaadandó tartományokból, 8 hónapok alatt, a' Rati-ficatioknak kitseréltetése után, minden Orosz Seregeknek tellyesen és tökéletesen el kell távozniok.“

Spanyol Ámérika.

Vera-Cruz, Sept. 7-dikén. (Privátlevél a' Journal du Commerce-ből véve) A' Spanyol Expeditionalis Sereg, melly 3500 válogatott emberből áll, Pueblo-Viejo és Tampico városokat elfoglalta. Gen. Barradas a' Spanyol Vezér nagy okossággal és Politikával viszi dolgait; kihirdettette, hogy ő nem úgy jött ide, mint ellenség, hanem mint barát, és követőket keres; hozott magával tetemes summa pénzeket és uniformist 6—8 ezer ember számára. A' kezébe eső Mexikóiakkal igen jól bánik és mindent, a' mire szüksége van, kész pénzen vásárol tőlök. A' Spanyolok 2 Líneahajóval 2 Fregáttal és több kisebb rendű hajókkal jöttek ide; ezek között egy Líneahajó és egy Frégát visszamentek Havannába, hogy erősségül több seregeket hozzanak. Mind ezek, jók a' Spanyolokra nézve.

S p a n y o l O r s z á g.

Madrid, Nov. 19-dikén. Az Amnestiáról való fontos kérdés valahára elvagon döntve, még pedig kedvezőleg. Ebben a pillantásban az erről szóló Királyi Végzésnek elkészítése munkában vagon. Úgy hiszszük, nem hibázunk, ha az Amnestiat közönségesnek írjuk lenni; mellyből tsak kevesen lesznek kivéve, nevezetesen 1) azok, kik mint fejei a' Leo ni felzendülésnek a' Constitutiot Jan. 1 napján 1820 ottan kikiáltották 2) azok, a' kik ugyan azon esztendőben Márt. Havában a' Királyt kényszerítették a' Constitutiora való megesküvésre 3) ki lesznek véve a' kegyelem alól azok is, kik a' Corteseknek Sevillában a' Királynak letételeit tanátsolták.

N é m e t O r s z á g.

Egy utazó, a' ki Norimbergán keresztül mentében Hausert látta, vele beszéllett, és írott jegyzéseit olvasta, (a' Globe Párisi Újság Redactorához intézett levelében) ezt írja, mint hitelest, Hausert felől:

„A' mult esztendő Május Havában történt, hogy egy fiatal embert észre vesznek Norimbergában, a' városnak egyik kapujánál állanimozdulatlan. Senkinek nem szolt, tsak sírt, és kezében egy levelet tartott, melly a' városban fekvő könnyű lovas Regementnek egyik tisztjéhez szóllott. A' levélben írva a' volt, hogy az ifjú, a' levél megadója, 4 esztendős korától fogva 16-ig tömlötzen tartatott, neve Hausert Gáspár, katonaságra vagon szánva, 's ezen okból a' Tiszthez útasíttatott. — Tudakoznak töle egyet is, mást is, ő néma maradt, és sírt. Az az egyszó, a' mit ottan ottan sírva mondogatott, e' volt: h a a m!

(heim!, az az haza!) annak jele, hogy tömlötzebe vissza kívánkozott. — Minekutánna látnák az ifjúnak sajnálkozásra méltó állapotjából, hogy annak a' mi a' levélben van, igaznak kell lenni, a' város ügyét fel fogta, egy okos és be-tsületre méltó Professornak felvígyázása és gondja alá bízta, és Tanáts-végzésben Norimberga Városa fogadottfijának elesmertetett.“

„Én (szóll a' levél író) September vége felé jöttem Norimbergán keresztül. Levelem lévén egy odavaló Tanátsbeli személyhez, ez az érdeemes Úr, a' kire a' Hauser nevelésére való felvígyázás bízva vagon, erántam való udvariságból elvezetett a' ritka történetű ifjúhoz, és így közelről láthatám az emberi természet Studiamának ezen párja nélkül való tárgyát. Az ifjú alaton, középszerűnél kissebb termetű, széles vállú, ábrázatja szelíd és nyilt, szemei a' mint látszott, rövid látásuk, de pillantása, kivált valamelly belső örömnök és háládatosságnak érzésekor, mennyei kifejezésű. Vélünk megzavarodás nélkül, a' kényszerítetlenségnek meghitt hangján beszéllett. Viselete szemérmes. — Idönk kevés lévén, én a' jegyzéseit olvastam, mellyben hajdani állapotját a' mennyire emlékezhetik leírni elkezdette, az alatt míg társaimnak maga elbeszélte, a' mi a' jegyzésekbe írva nem volt, és kérdéseikre felelt. A' Stylus, mellyel ezen gyermeki biographia írva van, gyermekes, természetes, egyszerű, de írásbeli hiba nélkül. Foglalatja röviden ide megy ki:

„Emlékezik egy setét és szűk tömlötzenre, mellyben lakott. Annak hossza mintegy 5 láb, széle 4 láb volt, és nem magas. Volt benne szalma a' hol feküdt, egy takaró, egy kenyér, egy korsó víz, egy lyuk a' szükségre, két fa-ló, egy fakutya és holmi pántlika darabok, mellyekkel azokat kitzifrázta. Nem jut eszé-

be, hogy éhezett volna, hanem az igen, hogy szomjúhozott. Ha szomjas volt, ledült aludni, 's mikor felébredt a' korsó tele volt. Ebren létekor lovait pántlikázta fel, és mikor megszomjúhozott, elaludt. Az ember a' ki néki a' vizet és kenyeret hordta, mindenkor hátulról jött felé, ő soha sem látta ábrázatban. Nem emlékezik reá, hogy fájdalmat érzett volna. Nem tudja mennyi ideig élt ebben az állapotban, és mikor az ember (t. i. a' ki a' tömlötzből el hozta) elkezdett véle beszélni, szavának hangja méljen behatott fülébe és szavai kitörölhetetlenül megmaradtak emlékezetében. Ez a' beszéd a' szép lovakról volt, és utolja felé, az Atyjáról is, a' kinek szép lovai vannak, és néki ad belőlök. Egy napon (csak úgy mondom, ámbár nem helyesen, mert reá nézve sem nap sem éjjel nem volt) egy kis 'sámoly széket tett az ember a' lábára, papírossal, és kezét megfogván vezette, hogy írni tanítsa. De mihelyt a' vezető megszűnt, az ő keze is megállott; az ember igyekezett néki értésére adni, hogy a' kézmozgást folytassa. De a' mi kétség nélkül nem akart menni. Az ember rá ütött a' kezére. Ez az egyszeri fájdalmas érzés az, a' mire tisztán emlékezik. De a' zsámoly-székkal nagyon megakadt, nem tudta mit csináljon véle, az nem jött gondolatjába, hogy azt félre lehetne tenni, 's a' fogságból lábait kiszabadítani. Egyszer ruhát vitt néki az ember, felöltöztette (az előtt csak egy ingben és mezítlábos volt) és tsizmát húzott a' lábára, a' tömlötzyukból kivivén. Azután tanította az ember járni, lábait lépni igazgatván. Sokára megtanult egynehányat lépni, de ha 10—12 lépett, elkezdett sírni, mert rettenetesen fájt neki. Akkor lefektette az ember képpel a' földre — 's ő elaludt. Azt nem tudja

megmondani, hány ízben és meddig kellett néki ezt a' próbajárást elő megelővni 's tanulni; de a' mostani eszével úgy gondolja, hogy vezetőjének hangja nyughatatlanságot és gyötrődést árult el. Nehézítette szenvedéseit a' szokatlan világosságnak fájdalmas érzése is. Vezetőjének ábrázatjára nem emlékezik, azt sem tudja; hogy látta e' valaha, de szavának hangját ezerek között is kiesmerné. — —

E' volt a' jegyzéseknek foglalatja. Szóval beszélt, a' mi itt következik: Az elsőbb napok, midőn Hauser az emberek közzé jutott, igen kínos napjai voltak. A' mozgás, a' lárma, a' világosság, a' környülötte lévő tárgyaknak sokfélesége leírhatatlan fájdalmat okoztak néki. De ez a' fájdalom hihetően Ideáinak zürzavaros Chaosában állott. Ő nem ehetett egyebet kenyérenél; tsokoládét adtak neki inni, ő azt, a' mint mondja, az újja hegyében is érzette. A' legelső kellemetes érzést benne a' mu'sika támasztotta. Lassanként lehetséges lett néki, a' külső tárgyak benyomásaiban, mellyek reázúdultak, rendet csinálni. Emlékező tehetsége bámulásra méltó módon kifejtődött. A' dolgoknak neveit hirtelenséggel megtanulta, a' Physiognomiákat megkülömböztette és kit kit nevéen szólított. Az elsőbb napokban örömet bábrált a' falovakkal, mellyeket látogatói ajándékoztak néki, midőn tőle gyakorta hallának e' szavakat: Lovak, szép Lovak (Röss', schöne Röss' — ezen az egy két szónn kívül alig tudott mást Norimbergába jöttekor) de a' játékot egyszerre elhagyta, midőn a' tanítója értésére adná néki, hogy az illetlen. Azolta lovak helyett, a' könyvekben gyönyörködik. A' deák nyelvet elkezdte tanulni, és minthogy nevelője, egy Tudós; természeti követésből, ő is az akar lenni.

Egy ilyen rendkívül való tüneménynek, a' közönséges újságkivánáson kívül, részvételt kelle gerjeszteni minden érzeni tudó lélekben. Ezt a' részvételt különösen mutatták eránta az Aszszonyok, ajándékkal (egész gyűjteményje van gyűrűkből) sőt levéllel is. De nem lévén tanácsos, ötet a' száma nélkül való tsak idővesztegető látogatásoknak kiteve hagyni, attól elvonattatott, hogy módja legyen lelkét és elméjét öszve szedni. Így él most egy tiszteletre méltó Háznépnek kebelében, és sok, valóban sok a' mennyire 16 Hónapok alatt az esméretekben előment.

Elméjének kifejtődésével, szélesedvén gondolatának köre, szüntelen törte a' fejét Hauser, hogy régibb és gyermekkori lételének homályába bé hathasson. De hijjában. Lehet gondolni, hogy abban a' mély éjtszakában, abban a' tellyes ürességben, mellybe Hauser 12 esztendeig elmerítve volt, az első 4 esztendőről való minden bényomások eltöröltettek. „Sokszor gondolkozom róla, monda nekünk, hogy az embernek képét elmémbe hozhassam, de akkor a' fejem megfájul, és az ágyamban mozgásokat érzek, mellyektől megijjedek“ — Azt kérdeztem tőle haragudt e' mikor a' tömlötzből kihozták? „Miképpen tudhatnám én azt, holott soha sem volt még itt (mutatott szívére) a' mit az emberek haragnak neveznek. Tsudálatos, hogy az elsőbb napokban, midőn az emberek közzé jött, haza tömlötzébe vissza vágyott — azután pedig, midőn gyilkosa elől a' pintzébe bújt, és ott felkeresték,

azon könyörgött, hogy tsak oda' ne vigyék vissza.

„Erről a' gyilkos megtámadásról, én tsak azt tudom, a' mit a' Közönség az Újságlevelekből tud. Az ifjú azt hiszi, hogy Vezetőjének hangját megemerte. Hihető is, hogy a' gyilkos nem más volt. De az is lehetséges, hogy az ifjú hibázik, mert ebben, az emlékezetében annyira megtartott, hangban concentrálja a' rosszsznak képzetét. — Már akármit legyen a' dolog, én ezt a' történetet úgy adom elő, mint Psychologiai tüneményt, és nem mint valami tsuda esetet, mellyről kiki vélekedhetik, a' mint akar. A' mit mondhatok, ennyi — hogy az a' Tisztviselő a' ki minket hozzá vezetett, és a' ki hívatála szerént megvagyon bízva a' dolognak nyomozásával, nékem azt mondotta, hogy egyszer azt hitték egy szempillantásig, hogy a' felfedezésnek nyomába akadtak, de a' mi későbbben nem vitt; semmi egyéb Resultatumra, mint annak pusztla gyanítására, hogy a' Hauser fogságának helye mintegy 10 mértföldnyi távolságban felelnek Norimberga Városától.“

A' pénz folyamata December 10-dikén;
közép ár:

A' Státus' 5p. Centes Obligátzióji 102 5/8
Az 1820-béli sorsosok, 173 3/4
Az 1821-béli hasonlók, — —
Bétsvárosa 2 1/2 p. Centes Bankó Obligátzióji, 58 1/8 for. keltek, mind Conv.
A' Bank - Aktziák keltek 1238 1/2 for. ton,
Conv. Pénzben.

A' mai postával minden tisztelt Olvasóinknak megküldöttük, az Olvasó Könyvtár 2-dik Kötet első árkusát.

Szerkeztető és Kiadó M á r t o n J ó ' s e f, Professor. (Untere Bäcker-Strasse Nro 742.)

Nyomtató Haykul Antal. (Obere Bäcker - Strasse Nro. 752.)